

NYILVÁNOSÍTÁS
KÖZVETLEN ÉS NYOMDA
Közvetlen, St. Baron
Közvetlen, (Bressai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztős
Közvetlen, (Közvetlen) 977
Közvetlen, (Közvetlen) 558
Közvetlen, (Közvetlen) 558
Közvetlen, (Közvetlen) 558

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Romániában

Egész évre — 850
Félévre — 460
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lej
Bukarestben — 5-

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 150

1924 október 31 Péntek

Csaj-Kolozsár * VII. évfolyam * 243. szám

5685. Marchesvan 3

Samuel kormányzó és Weizmann a népszövetség előtt

(London, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népszövetség mandátum-bizottsága ma Herbert Samuel palesztinai főkormányzó jelenlétében megkezdte a palesztinai közigazgatásról szóló angol jelentés tárgyalását. A bizottság a főkormányzóhoz számos kérdést intézett, többek között azt is, hogy megállapítható-e a palesztinai ipar fellendülése. Samuel kormányzó behatóan ismertette a népszövetség tagjai előtt Palesztina helyzetét, felvilágosításokat adott a zsidó bevándorlásról, a cionista szervezetekről és arról a fontos szerepről, amelyet a cionista szervezetek az ország fejlődésében játszanak.

Herbert Samuel egyébként ma fogadta Genfben a sajtó képviselőit, akiknek kijelentette, hogy a hivatalos statisztikai adatok szerint, a világháború befejezése óta negyven ezer zsidó vándorolt Palesztinába, közülük azonban négyezer különböző okok miatt eltávozott az országból. A cionista szervezetek és a zsidó magáncsok eddig több mint hatmillió font sterlinget (hatmilliárd lej) fordítottak az ország felépítésére, telekre, lakóházakra, iskolákra, iparra stb. Az angol kormány semmivel sem szubvencionálja a palesztinai közigazgatást, csupán a hatóságokat tartja fenn. Az 1922-23. évi gazdasági krízis lényegesen enyhült. A bevándorlás növekedésben van, miha az ország felvevőképessége még mindig bizonyos korlátokat szab a bevándorlásnak.

Héber jelentés a népszövetség előtt

Herbert Samuel társaságában dr. Weizmann Chaim, a Cionista Világszervezet elnöke is Genfben érkezett, hogy jelen legyen a népszövetség mandátumbizottságának ülésén. Dr. Weizmann a Jewish Agency nevűben hosszabb jelentésben számolt be a népszövetségnek Palesztina helyzetéről. A jelentés héber, angol és francia nyelven van megköszöveve.

A jelentés mindenekelőtt emlékeztet a palesztinai mandátum-szerződés negyedik paragrafusára, amely szerint a cionista szervezet Jewish Agency nek ismerteti el abból a célból, hogy a kormány oldalon mint tanácsadó szerv működjen a zsidó nemzeti otthon megteremtése érdekében. A jelentés ezután ismerteti a cionista szervezet konstitúcióját és azokat a lépéseket, amelyeket a szervezet a Jewish Agencynek egyéb zsidó testületekkel való közegésztése érdekében tett. Ismerteti a cionista szervezet politikai tevékenységét és nyilatkozik arra, hogy a Balfour-deklarációnak második részét, amely a nemzsidó lakosság jogi helyzetét biztosítja, nemkevesebb respektálják, mint az első részt, mely a zsidó nemzeti otthon létesítésére vonatkozik. Aláhuztatja megemlíti a jelentés, hogy a zsidók minden erejükkel arra törek-
senek, hogy szomszédaikkal egy Palesztinában, mint a határos országokban barátságos viszonyban éljenek.

Negyven ezer bevándorló

A zsidó nemzeti otthon felépítésének egyik legfontosabb tényezője a bevándorlási kérdés. A cionista szervezet ebben az ügyben számos esetben fordult a mandatórius hatalomhoz. Az 1920-ban, a polgári kormányzattal létrejött megegyezés szerint, a cionista szervezet fel volt hatalmazva, hogy egy bizonyos számú bevándorlót az országban telepíthessen. Az első évi kvóta tizenhat ezerben volt megállapítva. 1921-ben azonban a tehetősebb zavarások miatt a bevándorlást felfüggesztették. Egy hónappal később ismét megnyiták Palesztina kapui, de már új és rendkívül korlátozó feltételek mellett. Később fokról-fokra enyhültek ezek a korlátozások, de az 1922-23. évi bevándorlási nehézségek lényegesen hátráltatták az építmunka tempóját. Szeptember végéig körülbelül negyven ezer

A konzervatívok győztek az angol választásokon

Lloyd George pártja megsemmisítő vereséget szenvedett. A Labour Party ereje is meggyöngült. Az eddigi eredmények szerint a konzervatívoknak abszolút többségük lesz

(London, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol választások tegnap este az egész országban lezajlottak, a szavazatok összeszámolása azonban még nem ért véget, úgy hogy e pillanatban csak részleteredmények állnak rendelkezésünkre. Ma reggel öt órakor a választások ismertté vált eredményei a következő képet mutatták: Megválasztottak 161 konzervatívot, 78 munkáspártit, 22 liberális és 2 pártionkivült. A konzervatívok 56 olyan kerületben szereztek mandátumot, ahol eddig liberális vagy munkáspárti képviselő volt, viszont hat kerületben, ahol eddig konzervatív képviselő volt, most ellenzéki jelöltet választottak meg. A munkáspárt nyeresége 19, vesztesége 32, a liberálisok nyeresége 7, vesztesége 44. A konzervatívok győzeime az ismert eredményekből látni biztosra vehető.

A választások iránt ezalokommal szokatlanul nagy volt az érdeklődés. Hivatalosan megállapították, hogy a választók nyolcvan százalékát a választások előtti hírességek állták, igen sokan az éjszakát átvirrasztották. Több kerületben véres összetűzések voltak a fanatikus pártemberek között. A munkások számos helyen inzultáltak a konzervatív jelöltek.

A nyilvánosságra jutott eredmények szerint az új zsidó bevándorló telepített meg az országban.

A jelentés ezután rámutat arra, hogy a cionista szervezet a mandatórius hatalomnak számos esetben tett különböző javaslatokat Palesztina és ezáltal a zsidó nemzeti otthon fejlődése érdekében. A cionista szervezet legfontosabb feladata az volt, hogy a bevándorlókat gyorsan beiktassa az ország gazdasági vérkeringésébe, vagyis hogy produktív módon foglalkoztassa őket. Ez tette lehetővé azt a materiális fejlődést, amely a zsidó országépítés minden ágában megnyilatkozik. A háború vége felé mindössze négyszáz ezer dunam föld volt zsidók birtokában, ez a szám 1924 elejéig a kétszeresére emelkedett. 1920 óta a zsidó nemzeti alap nyolcvan ezer dunam földet vásárolt. Mindezeket a területeket szabad vétel útján, önkéntes eladóktól szerezték meg. Annak ellenére, hogy a palesztinai mandátum hatodik paragrafusában elrendeli, hogy a kormány az állami és parlag-földeket, amelyek nem szükségesek közmunkák céljaira, a zsidó telepítésnek bocsássa rendelkezésére, a palesztinai kormány mind a mai napig nem volt abban a helyzetben, hogy jelentősebb földterületet bocsásson a zsidó telepítés rendelkezésére. A cionista szervezetnek rendkívül sok előkészítő munkát kellett végeznie, hogy az általa megvásárolt földek megművelhetők legyenek. Mocsarakat szárazított, kopár hegyeket befásított és köves talajokat tisztított meg. Ezeket a nehéz és igen költséges munkákat a Keren Hajeszsd és Keren Kajemet segítségével hajtották végre.

Az ipar és kultúra

A mezőgazdasági településsel párhuzamosan a városi lakosság fejlődése is lépést tartott. A cionista szervezet nagyban hozzájárult Palesztina ipari fejlesztéséhez, amelyben előmozdította a zsidó tőke termelési lehetőségét és ezenkívül tehermentesítette a kormányt különböző közmunkák végzése alól. A közegészségügyi szolgálatot Palesztinában legnagyobb részben a Hadassa orvosai szervezték. A Hadassa klinikákat, kórházakat, laboratóriumokat és egyéb közegészségügyi intézményeket tart fenn és ellátja az orvosi szolgálatot a bevándorlási táborokban és a zsidó kolóniákon. Végül erőteljesen támogatja a kormány egészségügyi reszortját a malária és trachoma leküzdésében.

riant Hendersohn, Clines és Walsh minisztereket megválasztották. Baldwin fia, mint a munkáspárt jelöltje, kibukott a választáson.

Lapzártakor érkezett jelentések szerint a konzervatívok győzelme befejezett tény. A toryk pártja a jelentésekből megállapíthatóan abszolút többséggel fog levonulni az alsóházba, úgy hogy a Macdonald-kormány valószínűleg még az új parlament összetelése előtt átadja helyét Baldwinnak. A konzervatívok győzelme még a legmerészebb polgári bizakodókat is meglepte. Ezzel szemben meglepő a liberálisok megsemmisítő veresége. Lloyd George pártja a választások után mint jelentéktelen parlamenti csoport fog visszatérni az alsóházba. A „Daily News” szerint a konzervatívok győzelme bizonyítja, hogy az ország forradalomellenes. A liberálisok nagy vereségének hatása alatt Asquith valószínűleg teljesen visszavonul a politikától és a párt vezetését Lloyd George egyedül veszi át.

Az angol választások eredménye óriási feltűnést keltett az európai fővárosokban. Bár a Zimovjev-levél után már elve kizártnak látszott a munkáspárt győzelme, mégis mindenki arra számított, hogy a kormányzást ezután sem fogja egyetlen párt vállalhatni. Különösen Berlin demokratikus köréi tartanak tőle, hogy az angol konzervatívok győzelme megjavítja a szélső nacionalisták választási esélyeit.

A palesztinai zsidó iskolák nagy többsége a cionista szervezet felügyelete alatt áll. Az összes iskolák tanítási nyelve a héber. A szervezet felügyelete alatt jelenleg hatvanöt elemi iskola, harmincnégy óvoda, öt középiskola, három tanítóképző, négy felsőbbfokú és öt alsóbbfokú ipariszkola áll. Ezen iskolák költségeit, amelyek évi 84.474 egyiptomi fontot tesznek ki, a cionista szervezet viseli a Keren Hajeszsd támogatásával. A cionista szervezet összes kiadásait a világ minden részéből befolyó önkéntes adományok útján fedezi. 1917 közepé óta hárommillió font sterling (hárommilliárd lej) folyt be ilyenformán, amely összeg teljes egészében Palesztinában lett elköltve. Ezen az összegben kívül egyéb zsidó szervezetek (mint például az ICA) körülbelül másfélmillió font sterlinget költöttek el Palesztinában újjáépítési célokra. Szakértői becslések szerint a háború óta a magántőkével együtt a zsidók hatmillió font sterlinget investáltak Palesztina újjáépítésébe.

Végetért a kísérleti stádium

A jelentés végül rámutat arra a számtalan gátló körülményre, amelyek a próbakidő kezdeti stádiumában a cionista szervezet utján állottak és megállapítja, hogy a kísérletezési stádium immár végéhez közeledik. Számos előjel mutat arra, hogy Palesztina most ismét egy tartós és sokoldalú fejlődésnek néz elébe. A cionista szervezet tudatában van annak, hogy csak lépésről-lépésre haladhat előre, de meg van győződve róla, hogy elérkezett az idő, amikor az építés tempójának lényeges gyorsítása észszerűen elvárható. Ehhez a munkához a cionista szervezet nem kíván egyebet, csak azt, adassék meg neki a legteljesebb szabadság, hogy a segélyforrásainak teljes kihasználásával továbbra is minden erejével dolgozhassék Palesztina és a zsidó nemzeti otthon felépítéséért. A cionista szervezet bizik bene, hogy nehéz és felelősségteljes feladatának megvalósításában a legmerészebbmenő jóindulatára számíthat úgy a mandatórius hatalomnak, amelyek ebből az alkalomból legmélyebb hódolatát és nagyrabecsülését fejezi ki, mint az egész világ ama humánus és liberális értelmé, amelyeknek legfelsőbb megnyilatkozási formája éppen a népszövetség.

nyva
Eladás
góra
Timbora-Fabrics
im
tek.
észtit-
s át
our
6-n.) 12.
Rador Ne 206
ingut-
elések, csiszolt
enyohn, gyógy-
beszerzhetők:
ai Gluj
Telefon 954

Belíttották az Actiunea Romaneasca ma esti előadását

Az előadás közönsége rögtönzött gyűlést rendezett

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt plakátok jelentek meg Kolozsvár utcáin, amelyeken az aktív nemzeti mozgalmat propagáló Actiunea Romaneasca egy konferencia ciklus tartását jelentette be. A hirdetés szerint az előadásokat esztendőként a Radout negyteremben tartották volna meg. Program szerint ma este Catuneanu jogi professzornak a sajtóról szóló előadása vezette volna be a ciklust.

A kolozsvári hatóságok táviratilag kérték utasítást a belügyminisztertől, adjanak engedélyt az előadás megtartására. A belügyminiszter távirati válaszában betiltotta az előadás megtartását. A rendőrség a Bukarestből kapott utasítás értelmében közölte az Actiunea Romaneasca vezetőségével, hogy a hirdetés előadását nem tarthatják meg. A betiltás hírére az előadás közönsége rögtönzött négygyűlést rendezett a Radout épülete előtt, ahol Catuneanu professzor beszélt a tömeghez.

Catuneanu beszéde alatt a tömeg Zilela Codreanu-t ültette, majd énekelve a főbírre vonult, ahol mielőtt még a rendőrség beavatkozására került volna a sor, rendezvényük nélkül szétoszlott.

Catuneanu beszéde alatt a tömeg Zilela Codreanu-t ültette, majd énekelve a főbírre vonult, ahol mielőtt még a rendőrség beavatkozására került volna a sor, rendezvényük nélkül szétoszlott.

Ha elhalkul a pénz szimfóniája

Elérhetetlen vágy lett az ékszer és a prém

(Cluj Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dslelöttönként és a kora délutánon még ienge napselyemkötőstbe öltözködik Október kisasszony, de este már kékesre válik érett teste. A dombokon megbúvó fák lombjaiban mint kihunyó tűzcsóvák pirosanak az ősz színei, de este már halvány köd mereng utón és tereken. Az elmult nyár zenéje elhalkult mindenütt, ez a fülledt, vágyak mérgét pergető zene. A sóhajok már meghitt szobák mélyére menekülnek, a vágyak álmát hűvös szellő kergeti ki a szemekből. Egyedül a gondok és siralmak maradtak a régiak, melyeket még súlyosabbá tesz a természet komorsága. Ilyenkor, tél felé megkezdészednek a hiúság indulatai, elmélyülnek a nyomor szenvedései, az emberi lélek érzékenyebb, súlyosabb, ridegebb lesz, mint maga a természet, melynek ősi brutalitását meleg szívek, a nap forró sugarai, a horizont sejtelmes fényei enyhítették. A nők szemében tündöklőbb lett a fény és hidegebb, mint az őszi égbojt csillagainak ragyogása, mely ilyenkor iszöbb és sejtelmesebb...

a holnapi kényszerűességi tárgyalásra gondol, az ügyvéd a hitelezőre várashajtandó árverésre, az asszonyok arra a prémestundóra, melyet az idén nem vásárolhatnak meg, mert lejárt a könnyű hitelek korszaka. A szinesző az ékszernek parázsa fényeire gondol, melyet tegnap látott az ékszerbolt kirakatában. Csapa idages vágy, álmatlanná tevő éhajok, mert a nyomorúság legjobb fokozója a vágyass, a pénztelenség legfőbb butája az arany iránti szomjnak. A valóság pedig: a nincstelenség.

Beszéltünk az egyik legelőkelőbb kolozsvári ékszerész boltjába. Diszkrét, szinte emberi szem kajánságával mosolygó vitrinek alatt káprázatos ékszernek fénye csilant az ablakon belopódzó őszi napsugárban. A vér mámorát szimbolizáló rubinok izzása kibékülően nyugszik hideg-sárga aranykeretében, gögös briliánsek ragyogása kacér csókot vált a zafir epedő csillámaival; itt hűvös collierek, ott omlatag ivő karkötők játszanak a tekintettel.

Békés, nyugalmas időben ékszerek vásárlán éli ki magát az élet parázsa fejedelme: a pénz Főls vagyoni és főls érzelmek hideg előkelőségű ékszerboltokba jönnek áldozni a Pompa isteneinek. Kíváncsiak voltunk megtudni, hogy ma, a pénzühiány sivar korszakában, a gazdasági élet bőjtjén: kik és milyen egzisztenciák vásárolnak ékszereket? Kíváncsiak voltunk megtudni: kiknek számára sikelt még az öröm és a fény disznóságnak melódiáját? Látni akartuk a gazdasági nyomorászociális keresztmetzetét. A kereskedő információja megerősít feltevéseinkben.

Bizony kevesen vannak, — beszél — akiknek ma ékszervásárlásra telik. Apró nászajándék-tár-

gyakra még csak akad nagyritkán vevő, ettől az obligát szokástól még a pénztelenség sem tudja elteríteni az embereket. Egy-egy közepes értékű ékszerre is akad néha vevő. Ezeknek vásárlói rendszerint fiatal, újdonsült férjek, akik még ép illuziókkal, ujjongó szívvel, letűnt szerencséjük megmaradt mámorával viszik ajándékukat a boldog nász számolyára. De általában pangás észlelhető az ékszerkereskedelemben. A főls pénz erre alapadt, hiszik, mint forró napéüttésben a rétek mocsara. Érdekes felmenteni, hogy a mai vásárlók nagy részét a tönkrementek hitt erdélyi mánások és az új hivatalnok-arisztokrácia teszik. A kereskedő, a bankár, tisztviselő nem vásárol. Mértelen megemlíteni, hogy már a jeggyűrűket sem vásárolják. A nagy pénzühiány a szerelemnek sem kedvez. És egyáltalán: a jeggyűrű, forró érzelmek, életszerek kis arany-szimbóluma — lassanként kimegy a divatból...

Nem kevésbé rossz idő jár a prémekre is. Nők ékessége, melyeket a bányádt téli nap sugara elomlón török meg, — áldozata lett szintén a rossz konjunktúrájú időnek. A kereskedők arról panaszkodnak, hogy a pénzühiányt még a hosszantartó, meleg ősz is tetézi azzal, hogy fölélegessé teszi a prémeket. A prémek ára horribiliter szökött. Nyolcvan, száz ezer lejt ki adhat ma egy bundsért, a kényszerűességek klasszikus korában? Sirnak, sirnak a prémkereskedők, tartanak tőle, hogy az idén semmi üzlet sem lesz számukra.

A Fényűzés mámorra keserű lemondásba hanyatlott, a Pénz kaján mosolya elkerüli az ékszerek és prémek fényét. Az irdi tél zuzmaráját nem fogja élénkíteni új drágakövek mosolya.

Az ősi estéken a szép női szemek állanak hosszasan, elmerengve a kirakatok előtt. Hosszan és bánatosan. A kék, zöld, fekete bárányu szemekből maddó tekintetek parázsa hull a kirakatok üvegeire. Fajdalmas, szép, izzó tekintet: a szemek balladája...

Az utlevélpanama hullámai a parlamenten

Bukarest, október 30. A kamara mai ülésén Moldovan Victor (nemzetipárti) konstatálja, hogy a kormány homályban hagyja az utlevélpanama részleteit, mert az általa két iratotat még nem terjesztették a parlament elé. Értésülése szerint olyan szenzációs hírek is vannak forgalomban, hogy az utlevélügyben az udvar egyik hölgye, sőt a metropolita érsek is bele vannak keverve. Mindez sárgós felvilágosítást követel. Marzescu igazságügyminiszter kijelenti, hogy az iratotat a vizsgálóbíró lepecsételte, így azokat ügyeire lehetetlen közölnie. Nemes Simon nemzetipárti képviselő közli, hogy a nemzeti párt egy népgyűlését beíltották, mert az utlevélpanamáról akortak beszélni.

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény (10)

Ira Mendele Moicher Szfórim Fordította Székely Béla

Alter elmegy, én a szekereimhez látok és kezelés alá veszem. Nem nagyon sietek, kényelmesen megkenem a kerekeket, nem fukarkodom a kenőccsel, megvizsgálom a tengelyeket és minden csekélységet sorra veszek. Jó darabig tartott ez, Alter azonban még mindig nem jött vissza. Uglátszik, hogy a lovak mélyen benn járnak az erdőben és alaposan telezabálják magukat! — gondolom magamban és a napot nézem, amely már lenyugvóban van. Azután még jó darabot vártam. A nap már teljesen leszállt. Utolsó sugarai lassan lesiklanak a fákról, amelyekkel az imént még vígan játszadoztak és jóéjszakát mondanak az erdőnek.

Kissé félni kezdtem. Talán hirtelen rosszul lett? Ez bizony annyi izzadás és a hosszú bőjt után könnyen megtörténhetett. Talán valahol ájultan fekszik, vagy talán valaki megtámadta? Hiszen erdőben vagyunk, az utól félreeső helyen? Nem hagyhatom a dolgot annyiban, meg kell keressem.

Nekibátorodom és bemegyek az erdőbe. Keresek és kutatok, de minden fáradság hiábavaló: mintha Altert és a lovakat a föld nyelte volna el. Már jó mélyen bennjárom és egy hosszukás szakadékba jutok, mely kettészeli az erdőt. A szakadékot nád és tuskós bozót nőtte be; — egyik vége az országot felé nyulik, a másik pedig valahová oldalra, a pokolba. Az erdő néma; alszik és felül sötét függöny lepi be. Körülöttem minden csöndes. Szinte hallja az ember, amint a sudár, sűrűn összenőtt fák összedugják fejüket, sugdolóznak és közben hátulról megcsiklandozzák egymást ágaikkal.

A levelek meg-megrezzennek és úgy simogatják egymást, mintha valaki mozgatná őket. Ezek a hangok mind szavak, melyeket az erdő álmlában mondogat. Az elmult napról álmodik; minden örömről és minden bánatáról... Valahol megzörren egy-egy száraz ág: — az erdő éppen azokról a fákról álmodik, amelyeket — szegényeket — az idő kipusztított. Valahol a magasban susogás hallik: az erdő éppen arról álmodik, hogy az álnok karvaly fiatal és ártatlan madárfiókákkal teli fészket pusztított el; a lehellő levelek halott anyjukra hullnak és halott gyermekeikre, akikről az erdő álmodik... Borzasztó fekete felhő ereszkedik le az erdőre és a lelkekre is. A fantázia, ez a világhíres hazug boszorkány káprázató üzleteket közveit közötttem és a szakadék között, amelyet átkutatok. Egy ijesztő képszállítmányt hoz elém a szakadékból, amely a fejemben lévő gyár elváltoztat és egy csomó bolond aprósággal cfráz. Egy ilyen szállítmánnyal hozzájutok a meggyilkolt Alter Jaknhas holtstéhez és a lovak csontvázához. Ezt a képet agyam ezer részlettel bővíti; a másik pillanatban már el is tűnik, hogy egy vörshaju hatalmas rabló és egy farkas borzasztó állkapcsát kápráztassa elém.

Es amikor már le akarok kuszni a szakadékba, hirtelen az eszembe ötlük: a két szekér felügyelet nélkül maradt a szabad mezőn; milyen könnyen elveszthetjük egész vagyónkat, igazán nem ártana még egyszer utánna nézni a szekereknek. Könnyen lehetséges az is, hogy Alter már rég visszatért a lovakkal és most ő aggódik miattam. Ez a gondolat alaposan befészkei magát a fejembe és újra felbátorodom. Ujra felébred a reményem, szétszagatja a sötét felhőket és ismét megkönnyebbül a szívem.

Gyorsan visszasietek tehát...

Isten segedelmével szerencsésen visszatértem a régi helyre, anélkül, hogy kezem-lábam összetört volna, bár jó néhányszor elestem és egyre beleülköttem a fába. Ha az ember az erdőben esik el, nem is olyan kellemetlen a felállás, mint a városban, ahol sokan megbámulják és mulatnak rajta. Itt azonban ahány-szor csak elestem, nagy örömmel keltem ismét fel és hálát adtam az Istennek, hogy nem történt semmi bajom. És ha már a jó Isten ilyen kegyes volt hozzám, joggal elvárhatom tőle azt is, hogy a szekéremnél már ott találjam Altert a lovakkal. Ennyi kegyet azonban ugylátszik még sem érdemltem meg.

Leforrázva állottam ottan és hirtelen igen rosszul éreztem magam. Isten tudja, mi történt Alterrel és vén csontjai hova jutottak? Bizonyosan most is pechje volt. A dolog nem is olyan egyszerű. És még hátra van a nagy kérdés, hogy mi történjék velem? Hiszen az volt a szándékom, hogy Glupskban eladom az áruimat, minél több kieszit vásárolok és ezzel, — mint minden évben szoktam, — ellátom a szomszédos városokat. A „három hét“ már meg is kezdődött, az idő, rövid és egy órát sem veszthetek. Ha itt kellenél hosszabb időre megszakítom az utam, akkor — Istenments! — az emberek már kieszit nélkül maradnak. És bizony az nem tréfa dolog: zsidók kieszit nélkül!... Szinte eltudok magamnak képzelni egy ilyen szép tisebeovót: a zsidók már megették tejeslaskájukat, lenyelték a hámba sült kemény tojást és szomorú arccal, elszakadt harisnyában ülnek a földön.

A „három hét“ — Siveosor be Tammus és Tisebov között.

(Folyt. köv.)

Az ember szanasz stulneba hogy világon tisztaság és ün miatha lakodal já, ruhája tisz hotelamba visz, vörösköböl ép amsterdami tö állítása szerint gok valutáját

Amsterdam (grsch) szeli k aprózza fel a v rendelkezik. Siegel, racht, Prinzenegracht során és csod frontja nem sz nagy, de az ú van áruval. A azonban, amely tizenháromezer épültek egyik

Ami legink a kerékpárok párja van itt, kifutófiának. kalaposkiszasso megy egy hazt lelakolás nélk fel, hogy ellop hogy tolvajok

A hot lben ban a rendőrsé hiszen a határ az átláthat. A raggelivel egyt rübelül három amely tojásból, en-rasz-ütemér ember estig ne pénzét cája em len körülmény, forintert lenet vendéglőben.

Telton ma majdnem mind cottsge-hazak tel-funk-pe-olá haneu automa kötheti az emb lólsn nem nsg dolgom volt a a hitben, hog Rembrandt-tele de a jelentékte lskott és dolgo ben van.

A zsidóneg efi-ja dolog a mi mindaznel tes zina: é-iai deüti porcsilán az ember itt, e veket. Nagy tí tel a legnagyobb hogy a holland azok akik itt utóda-e ezek mazott spanyol

Elgondolko nosan és hosszú pácón és esed nagy szabadság spanyol és por keleti zsidó g mégis aránylag őket, tehát ret iyekél, de így ez emberek lát Szombaton amely pompás gák nyakán ez az utolsó helyi kántor és kóru keverése a sz azonban valam Aki belp rabbi, akit m lált, fehérszel

Hollandiai levelek

Köszli dr. Markus Krämer

II.

Az ember beérkezik a csodaszép, hollandi reneszánsz stílusban épült pályaudvarra és megerzi, hogy világcentrumba érkezett. Ahogy kilépek, tisztaság és ünnepi ragyogás körül élem. A kecsis mintha lakodalomba venne, úgy megtisztította hintóját, ruhája tiszta, fején fenyves cilinder. Mialatt hotelemba visz, körül nézek és szemem megakad egy városkától épült hatalmas épülettöréken. Az amsterdami térszék ez, amely közgazdasági tudósok szerint ma nemcsak a nyugateurópai országok valutáját irányítja, hanem az egész világot.

Amsterdam maga határozóvá. Számos katalógus (grsch) szeli keresztül és kilencven szögére aprózza fel a várost, amely háromszáz hid fölött rendezkedik. Koncentrikusan helyezkednek el a Singelgracht, a Hoerengracht, a Keisersgracht és a Prinsengracht. Az ember végigmegy régi házak során és csodálkozik, hogy hatalmas áruházak frontja nem szelesebb egy kirakattal. A front nem nagy, de az ízlés hosszú és mély es mi a fő, tele van áruval. A királyi palota klasszicizmus épülete azonban, amelyet háromszáz évvel ezelőtt építettek tizenháromszáz évtől, még ma is a legimponálóbb épületes egyike.

Ami leginkább feltűnik itt a forgalomban, az a kerékpárok nagy tömege. Mindenkinek kerékpára van itt, a hordárnak épp úgy, mint egy kifutóknak mint az iskolás gyermeknek, mint a káposkaszasszonyoknak. Ha a kerékpározó be megy egy házba, minden őrizet nélkül, minden lelakatolás nélkül birtokba vesz a ház előtt és nem fél, hogy elloppják. Ami annak öröndetes jele, hogy tolvajok nem ének a városban.

A hotlben fel kell mutatni az utlevelet, azonban a rendőrségre senkinek nem kell előfordulnia, hiszen a határnál még csak nem is jegyezték fel az átutazót. A hotel nem olcsó. Egy szoba bőbeszereggel együtt naponta négy forintba kerül, körülbelül háromszázhusz lejbe. A reggeli azonban, amely tojásból, húsból, hávéból, sajtból, vajból és cukrászúteményből áll, éppen elég ahhoz, hogy az ember estig ne kívánjon táplálkozni. Ez gyöngébb pénzértéke az emberek számára a nem éppen lényegesen körülmény, ha megmondjuk, hogy két és fél forintért lehet csak valamire való menü enni a vendéglőben.

Telefon majdnem minden házban van, vagyis majdnem minden családnál, mint ahogy Hollandiában csöveg-házak épültek egy egy család számára. A telefonközlő az ember nem kéri a központtól, hanem automatikus káposkával közvetlenül beszélhet az ember a kívánt számmal. A szobák általában nem nagyok, de szellősek és világosak. Első dolgom volt a Rembrandt-házba ellátogatni, abban a hitben, hogy itt látni lehet még sok eredeti Rembrandt-tele rézképet. Ezt ugyan nem találtam, de a jelentéktelen külsejű ház, amelyben Rembrandt lakott és dolgozott, különösképpen a zsidó negyedben van.

A zsidónegyed ócskavására a legérdekesebb eljaja dolog a világon. Fogalom nincs embernek, mi mindennel kerékednek itt, kezdve a csodálatos zsinagógái kerégyerityartatótól a legfinomabb delüi porcellánig. Zöldesget, baránt és halat kap az ember itt, ócskavasat, használt ruhát és könyveket. Nagy tisztelője vagyok fajtámnak, de ez utal a legnagyobb jóakarattal mellett sem mondhatom hogy a hollandiai zsidó szép típus. Legelőbb is azok akik itt kiöt vesznek és eladnak. Vajjon utódaik ezek a XIV. és XV. században ideszármarozott spanyol és portugál zsidóknak?

Elgondolkozom a keleti zsidóknak, akik kalfánosan és hosszú szakállal jellenek meg a zsidó piacra és csodálkozom, hogy míg a hollandok a nagy szabadság ellenére nem tudták megtartani a spanyol és portugál zsidó típus szépségeit, addig a keleti zsidó gettóban és nyomottsága közepette mégis aránylag szép maradt. Még nem ismerem őket, tehát remélem, hogy a mag szőbb a hüve íyénél, de így kívülről nézve a dolgokat, bizony ez emberek látása elzomorító.

Szombaton meglátogattam a nagy zsinagógát amely pompásan ki volt viláítva. A templomzolgák nyakán ezüst nyaklánc éremmel. A zsinagóga az utolsó helyig megtelt és mindentki imádkozott kántor és kórus kiválóak voltak, héber kiejtésük keverése a szefárd és aszenáznak, az imarend azonban valamelyest eltér a miénktől.

Aki belép a zsinagógába, melyet hajol. A főrabbi, akit megfigyelni módomban volt, jól táplált, fehérszakállu ur, fehér nyakbavetővel. Nagy

tisztelettel köszöntik és amikor a szőszékre lép, a templomban halálos csend uralkodik. Beszédét áladtam, váltásintéleg mások is. Az ima tartama elég rövid.

Szombat este megint kimentem a zsidó piacra. A lép semmivel sem változott. Ugyanaz az elevenesség, kiartálás, albudozás mint a tegnapi napon. Másnap a királyi palotát látogattam meg.

Mittelmann József ártatlanságáért

Összeomlott a bűnösség kártyavára

A bírói ítélet ellentmondásai. A vörös kérdőjel. Tizenegytagu család fentartója nem gyilkolhatott meg családapát

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mittelmann József bűnösségének kártyavára íme szertefoszlott. Rdeg tárgyilagossággal vonultak fel azokat a bizonyítékokat és megállapításokat, melyek élesen és határozottan csfolják a bírói ítélet valamennyi terhelő megállapítását. Kötelességem megállapítani, hogy e csfolatok legnagyobb részét már az ítélet magába foglalja. Csak egyrészt mellé kellett az egyes megállapításokat állítani, csak alá kellett világítani némely hipotézisnek, csak alá kellett támasztani és józan kézzel nyulni annak a kártyavárnak, mely kártyavár még akkor is, ha bírói ítélet lapjából épül.

Egy perog se kételkedünk abban, hogy akik megölték ezeket az ítéleteket bírói, voltak mind a becsületességével és őszinteségével hitük Mi telman bűnösségében. Be kell ismerjük hogy a külső körülmények fatáhsan egybevártak ahhoz, hogy a legbecsületesebb bírban is Mittelmann bűnösségének tudata alkuljon ki. Hiszem azt is, hogy az ítélet meghozódiban semmitéle elfogultság Mittelmannal szemben nem volt.

Ez azonban egyáltalán nem változtat azon a tényen, hogy Mittelmann bűnösségét nem tények, de csak fellelések igazolják. E fellelések akármennyire is találkoznak egy pontban, mégse érnek fel egyetlen egy bizonyossággal, ami az ítélet meghozódalakor hiányzott.

Sajnos: a bíróságban zavartalanul alakulhatott ki Mittelmann bűnösségének tudata. Zártan, mert a védelem felmondta a szelgálatot, nem tudta ellenveit megfelelő eréllyel felvonultatni s az önálló megállapítások útját engedte a vád képviselőinek anélkül, hogy saját megállapításait átámasztotta volna, — ha neyan vol a önálló megállapításai.

Ezzel szembe olyan belső etikai érvekhez nyult, amely valóban nyílt és becsületes viláfgé fogásnak megnyilatkozása volt.

A vörös kérdőjel

A védelem a zsidóság népi etikáját állította érvelésének középpontjába. Azt a népi etikát, mely olyan erősen köti minden tagját, hogy a zsidó ma t egyetlen egy esetet sem ismer, hogy zsidó zsidót aljas pénzvágtyból megölt volna.

E ötem a tárgyalási jegyzőkönyv s benne a védelem érvelésének kivonata. Pördülő mondatok, melyek melegséggel töltik el szívüket, hiszen egy rablógyilkosság ti ügy jegyzőkönyvének oldala is: a zsidó nép etikájának értéket találunk legfőbb érvül.

De a jegyzőkönyvnek e lapján egy kis idegen jelt találunk. A mondat mellett, mely megállapítja, hogy zsidó — rablógyilkos nem lehet: egy kis vörös kérdőjelet írtak oda.

Egy vörös kérdőjel! Ki írta oda? Bíró? Ügyész?

Egy vörös kérdőjel, mely kemény felkiáltójelel merevedik a marasztaló ítéletben. Egy vörös kérdőjel, mely egy ötezer éves etikai értékek szembe állít egyetlen nevet: a rablógyilkosságáért elítélt Mittelmann Józsefét.

Lehetséges, hogy ez a kis kérdőjel belső rugó volt a mai napok sok gonoszságot szító hangulatában. E kérdőjellel szemben azonban:

Mittelmann József ártatlan!
E kérdőjel dacára:

Mittelmann József ártatlan!
E kérdőjel ítélet dacára:

Mittelmann József ártatlan!
Ez így e kérdőjel nem a védő beszéde mellé, de az ítélet alá tartozik, mely etikai törvényeset megcáfolni mégse tud.

Hány gyermek?

De mi e cikksorozat egyetlen sorában sem harunk hivatkozni népi, etikai motívumokra. Eredményesebb lett volna, talán helyesebb is

Nincs vérőrség, nincsenek udvari lakások. 1655 ben nyolcemillió forint költséggel építették városkára céljaira. A tizenkilenc méter magasságu torony még most is ott áll. 1807-ben ment át Bonaparte Lajos birtokába. Azóta királyi palota maradt. A szélkakas még ott van a torony ormán, régi kapu művészi zárakkal.

Sok látnivaló van itt de ezekről legközelebb.

tárgyi vádakkal szemben tárgyi bizonyítékokat nem etikai érveléseket felvonultatni.

De a vörös kérdőjelet felől egy másik és egy máfjájú jel melyen szívbe nyúló emberi megnyilatkozást találunk a Mittelmann-ügy jegyzőkönyvében. Helyesebben a jegyzőkönyvön. Mert a „Dosszi” fedőlappján ceruzával írottan, háromszor-négyezzer alahuzva ez a megjegyzés szerepel:

Cátá copii?

Hány gyermek. Mert nem jelentéktelen a motívuma a Mittelmann-ügynek az a kilenc kicsiny testvér, kiknek korán elhunyt édesapját a legidősebb fivér, az élig tizenkilenc éves Mittelmann József helyettesei. Más ebben a korban éli a nevelendő élet legszebb napjait, az életbe indulás ezer izgalmát és szépségét. Mittelmann József azonban ebben a korban már egy tizenegytagu család fentartója. Apa helyett ap!

Megkérdezem, érdeklődöm a József gyermek szokásai után. Volt-e valami szenvedélye, költőte ruhara, kártyára, mulatásra?

A válasz nagyon jellemző. Mittelmann József egy év alatt mi össze annyi pénzt vont el saját céljaira, hogy egy olcsó gumm kabátot vet magának. Külben minden keresményét anyjának adta át és a nehéz család fentartására, a gyermekek nevelésére, ruházkodására fordította.

Ezek után hadd tegyük fel mi is a kérdést, melyre a bíróság hosszú oldalakon át felel meg:

— Előre megfontolt szándékkal követte el Mittelmann József ezt a tettet, — melyet amint megállapítottuk — el sem követett.

Előre megfontolta e ez a gondos, derék családfentartó, aki fiatal fejjel egy tizenegytagu család gondját viseli, hogy ötven ezer lejért megölje azt a Kohn Dávidot, akiben — és ez már zsidó örökség — nemcsak a kereskedőtársát látta, de az apát, a kereső embert, kinek családja van, ki gyerekeket nevel. Ez a Mittelmann József, atiben annyira teljes a kötelességtudás, számíthat, tervezget, ravaszodik talán, hogy egy családapa élete árán ötven ezer lejhez jusson.

Megint egy bírói ellentmondás

A bírói ítélet az indokok egész legióját vultatja fel annak a bebizonyítására, hogy Mittelmann József minden kis részletet előre kidolgozott, hogy Kohn Dávidot eltegye láb alól. Valóságos szövevény az, amit Mittelmann József felhasznál, hogy Kohn Dávidot a Hollósett-re kicserálja. Egész sereg tanu vonul fel ennek igazolására.

De hába minden. Az emberi józanág felülemelkedik a bírói mérlegelésen és hipotézisen s az ítélet megszövegezésében is olyan megnyilatkozásokat vált ki, amelyek valóban öntudatlanok, de annál emberlebbek.

A táblai ítéletben olvassuk:

Kohn Dávid nem sejtette mi vár rá, mint ahogyan minden valószínűség szerint maga a vadolt se tudta, hogy mi fog a következő percben történni.

Már pedig az, aki napokon át készült egy tett elkövetésére, aki meséket talál ki és csapdákat állít, aki annyira ravasz, — legalább így látják a bíró urak — hogy a gyilkosság után lóhalálában, kifulladás, szinte észét veszve jelentkezik a csendőrségen, persze, hogy a gyanut ezáltal is elterelje magáról, mint ahogy az ítélet megállapítja, — aki első pillantásra felismeri a bárdot s magának mondja, — persze megint csak ravaszsgából, persze megint csak azért, hogy a gyanut elterelje magáról, ez a hihetetlenül ravasz, — mert ugye, ilyen

24 október 31
n vevő, ettől az
ság sem tudja el-
szpas értékű ök-
k vásárlói rend-
aik még ép illu-
szerenésük meg-
kukat a boldog
agás és széles az
sz erre elapadt,
a rétek mocsara.
vásárlók nagy-
deléyi magnások
ia tessék. A
nem vásárol.
a jeggyűrűket
ny a szerelemnek
jeggyűrű, forró
mbóluma — las-
örémekre is. Nők
li nap sugara el-
t szintén a rossz
dők arról panaszo-
g a hosszantartó,
lőlegessé teszi a
szökött. Nyolc-
egy bundáért, a
orában? Sírnak,
k téle, hogy az
ra.
lemondásba ha-
ertüli az ésszerék
szumarját nem
solya.
ek állnak hoz-
bt. Hosszan és
arányu szemek-
aull a kirakatok
tutat: a szemek
lamon László
ullámai
en
nara mal ülésén
onstatálja, hogy
z utlevélpánama
atokat még nem
rtésülése szerint
k forgalomban,
k egyik hölgye,
vannak keverve.
vetel. Marzescu
at az iratokat a
y az egyelőre le-
n nemzetipárti
párt egy nép-
tlevélpánamáról
észen visszatér-
kezem-lábam
or elemest és
az ember az
kellemetlen a
sokan megbá-
onban ahány-
el keltem ismét
hogy nem tör-
jó Isten ilyen
várhatom tőle
találjam Al-
onban ugylát-
hirtelen igen
dja, mi történt
otak? Bizo-
dolog nem is
an a nagy kér-
Hiszen az volt
eladom az
rolok és ez-
tam, — ellá-
három hét⁴⁵
ővid és egy
ténél hosszabb
or — Isten
sz nélkül ma-
dolog: zsidók
k magamnak
ot: a zsidók
velték a ha-
moru arccal,
dön.
Tammus és Ti-

Negyévi feygház egy halalosvégü tréfaért

Amikor a herdo leütötte a malacot

ravaszágok a bünygi krónikák eddig még nem ismertek — nem tudta, hogy a következő peroben mi fog történni. A bárd a vállán van, — bírói ítsiet szerint, de azért nem tudja, hogy miért van a vállán, nem tudja, hogy mit akar vele.

Es mégis: előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosságról van szó.

Érv, bizonyíték: huszonöt lejért kínált — negyven lejes löheremagot Kohn Davidnak megvételre.

Érv, bizonyíték: becsalta Kohn Davidot Marosvásárhelyre, hogy ott a löheremag tulajdonosával találkozzék.

Érv, bizonyíték: reggel helyett azt mondta Kohnnak, hogy délebe jöjjon Barváására.

Sulyos érvék, sulyos bizonyítékok. Az a kereskedő, aki egy alkalmi ügyben egy addig nem ismert kereskedőnek nem ad jogi pontossággal megállapított felvilágosításokat, — az feltétlenül: előre megfontolt szándékkal gyilkol és rabol!

Szinte felesleges is most azt bizonyítanunk, hogy Mütelman Józsefben, aki nem gyilkolt, aki nem rabolt, ennek szándéka, ennek terve sem volt meg. A bíróság a maga feltevésehez kerestett bizonyítékokat. Elcsúszt a feltetés, — megcsúszott az elők szító bizonyíték is.

Am ne maradjon ez az önmagában összeeső kérdés se válaszolatlan.

Meg fogok felelni arra is: amit a bíróság előkészítő szándékának lát s amire bizonyítékokat is szerez: nem bizonyíték, sőt még csak nem is feltetés, egyszerű "ipóteze", amely önmagát cáfolja.

Erről holnapi számunkban.

Székely Béja

A Mester utolsó üzenete

Kisértelenesen döbbenetes levél érkezett ma Ersek Jiszraciból. A mi elíratott nagy Mesterünk, Rabbi Mose Glasner neve ékeskedett a borított felső sarkában s a címzés az ő jellegzetes kérésére. Rabbi Mose utolsó levele volt és ebben az utolsó levélben, amely tíz nappal a halála után érkezett meg, Erdély zsidó ifjúságához fordult biztató szavaival.

A nagyváradi konferencia alkalmával a Barisszia, Aviva és Csire Mizrahi üdvözlő táviratot küldött az ősz Mesternak Jeruzsálemba, amelyre a válasz most érkezett meg. A költői szárnyalásu posthumus levél magyar fordításban így hangzik:

Isten segítségével, jomkippur előnapján, Jerusolajim szent városában, az 5685-ik évben.

Isten áldása áradjon Cionból a Barisszia ifjúsági szervezetre, az Avivára és a Ceire Hamizrachira Erdélyben!

Mint permetező harmat fáradt lélekre, jött köszöntések, amely ráhullott szívemre és örömet fakasztott bennem, látván, hogy népem fiatalága országomban nem felejtett el. Biztosíték benneteket, hogy szívembe és lelkembe zártam azt az ifjúságot, amelyek minden megmozdulása iránt szerető érdeklődéssel viseltetem. Fogadjátok szívvel jövő köszöntésemet és azt a hívásomat, hogy az Örökkévaló örízve örízze érkezőteteket és távozásotokat. Kísérje szerencse minden vállalkozásotokat a magatok és a zsidó nép dicsőségére. Énjétek meg az időt, amikor az Ur visszahozza népe foglyait és lássátok Cion és Jerusolajima felépítését. Amen.

Ime ezt üzenem én, aki lélekkel szeret benneteket és békeáldásokat kívánja mindörökké.

Mose Semuel Glasner,
Cluj és vidéke volt főrabija.

Utóirat: Köszöntöm az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség minden vezetőjét, különösen pedig az újonnan megválasztott elnököt, barátomat, a béics és a zsidó közélet iránt odaadó dr. Fischer Józsefet. Az örökkévaló legyen vele, áldja keze munkáját népem javára.

Double raglanok

férfi- és fiuruhák

M. Neumann

cégnél Cluj, Piata Unirii

14.

(Cluj Kolozsvár október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék folyosóján harminyan hanzik a teremszolga hangja: — Rosca Maxim!

A név hallatára egy harmincöt év körüli parasztember kisé összerézzen, majd a mellette ülő feyveres börtönőr intésére elszánt léptekkel indul a tárgyalóterem felé, ahol az igazságos bírák a vastag törvénykönyvekből az ő fejére is ki fogják mondani az ítéletet. A terembe érve, idegesen néz körül, majd az elnök intésére elfoglalja helyét a vádlottak padján.

— Rosca Maxim — szól az elnök — azzal van vádolva, hogy ez év május másodikán egy vasvillanyéval részeg állapotban agyonütötte barátját, Reclanu Jánost. Megértette a vádat és mit tud a megmentésére felhozni? — kérdi az elnök.

Az elnök kérdéseire Rosca Maxim összeráncolja a homlokát és még egyszer maga elé képzeli a vesekedés lefolyását s miután kissé rendezte gondolatait, beszélni kezd:

— Az ugy volt negyásagos elnök ur, — szól Rosca Maxim — hogy amikor a verekedés történt, egy szombati napon együtt időzölünk a fatu horosmájában. Nem tudom, hogy mennyi italt fogyasztottunk el, csak arra emlékszem, hogy késő este volt már, amikor hazafelé mentünk. Hogy mi történt utközben, arra nem tudok visszaemlékezni, mert teljesen be voltam rugva, csak azt tudom, hogy már lefekvéshez készültem, amikor Reclanu megöngögtatta az ablakomat és kihívott az udvarra.

— Az udvaron szembetaláltam magam Reclanuvall, aki fia és sógora társaságában volt, Reclanu botot tartva a kezében rám rohant, miközben hangosan kiáltotta: „Azt merted nekem mondani, hogy malacból disznóra vedlettem át? Ezért a kijelentésedért meg fogsz halni!”

Zelea Codreanu kizárták a jasi egyetemről

(Bucuresti Bukarest, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a ma összehívó minisztertanács a jasi merénylet ügyével is foglalkozni fog. A minisztertanács, h r szerint, az egyetemi városok területére elrende iz az ostromá lapotot és határozatot hoznak a merénylet értelmi szerzőségével vádolt egyetemi tanárok ellen indítandó eljárás ügyében.

Bukarestbe hívták az egyetemi városok hadtestparancsnokait

Abban az esetben, ha az újból felélenkült diákgöztől nem fogja elmérgesíteni a helyzetet, Jasi területére nem fogják kihirdetni az ostromállapotot. Bármi is lesz azonban a minisztertanács határozata, a hadügyminiszterium már is minden intézkedést megtett, hogy az esetleges rendelkezéseket nyomban fogantossítani tudja.

E célból az összes egyetemi városokban székelő hadtestparancsnokokat sürgősen Bukarestbe rendelték. Mára várják Bukarestbe Zacie, Pop Danila és Mureau tábornokokat, a jasi, kolozsvári illetőleg csernovitzi hadtestparancsnokokat.

A megbeszélésen Zacie jasi hadtestparancsnok fogja ismertetni a helyzetet és azokat a katonai intézkedéseket, amelyeket eddig a rend biztosításának érdekében fogantossított.

Kizárták az egyetemről a gyilkos diákok

Manciu holttestét, az elhunyt rendőrprefektus utolsó óhajának megfelelően, szükfalujának temetőjében földelték el. Fontanaru vármegyei prefektus utasítására sírjára ideiglenesen egy emléttáblát helyeztek el ezzel a felirattal:

Itt nyugszik
Costache Manciu,
akit mert hazája iránti hűtelességét teljesítette, 1924 október 24 én agyonlőtt.
Corneliu Zelea Codreanu,
a jasi egyetem volt diákja

— Látva, hogy tulerővel állok szemben, — folytatta a vádlott — mezeztélésce gondoltam, de támadóm ebben megakadályoztak. Eskor végső ekeseredésemben egy vasvillát kaptam fel és annak a nyelével ugy ütöttem fejbe Reclanut, hogy eszméletlenül esett össze a földön és néhány perc alatt meghalt. Eddig tart a vádlott elbeszélése, a többit már a tanúk mondtak el.

Elmondották a kihallgatott tanúk, hogy Rosca és Reclanu a legjobb barátságban éltek együtt. Faluhelyen szokás az, ha egy és ugyanazon nevet több ember is visel, megkülönböztetésül még egy névvel ajándékozzák meg a közös név viselőit. Így jutott Rosca és Reclanu is emfnévhez. Rosca t hívták hordónak, Reclanut pedig malacnak. A két jóbarát, amikor a végzetes este a kocsmából h zafelé tért, a tanus állítása szerint, alig birt a lábán állni és egymást karofogva egasz uton barátságosan támogatták egymást. Utközben egyszer csak Reclanu azt mondja s társának:

— Te is ugy teleltad magad, mint egy valóóságos hordó.

— Te pedig — válaszolt Rosca — annyit ittál, hogy malacból valóóságos disznóvá vedlettem át. Legközelebb tanácsolni fogom, hogy a nevedet változtassák át disznóvá.

A tréfából verekedés lelt, amelynek az ügy csendes szemlélői vetettek véget. Reclanu azonban bosszút esküdött és este botfal esett rá öngöföldő barátjára, aki azonban a vasvilla halálos ütésével felült.

A pereszedék után dr. Sutzó elnök bihirdette a törvényszék í ítéletét, amely Rosca Maximot haláltörözó sulyos testisértésben mondtatta ki bűnösnek és ezért negyevi feygházra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész a minosítésért, a vádlott és védője pedig az ítélet sulyosságáért felbbezést jelentett be.

Ez a „volt” diák kifejezés már a jasi egyetemi tanács határozatára vonatkozik. A jasi egyetemi tanács ugyanis tegnapi ülésén Corneliu Zelea Codreanu kizártá az egyetem kötelékéből. A tanács ugyanazon or feloszlatta a Keresztény Ifjak szövetségét is. A jasi diákság nyugtalansággal fogadta az egyetemi tanács határozatát és többszörben tüntetést kísérelt meg, az utcai demonstrácót azonban Jouscou Chinea ideiglenes rendőrprefektus erőlyes intézkedései megakadályozták.

Icsanu vizsgálóbíró ma Cucu, Cretulescu, Chandia és Vintila diákokat szab dilaiba helyezte, mint hogy beigazolást nyert, hogy semmi részük nem volt a merénylet előkészítésében. Ugyanakkor letartóztatnak több más diákok, hiszen a „Curatul Is lor” című lapban megjelent igazgató tendenciájú cikkek szerzőségével vádolnak.

A bukaresti sajtóban a kormány hivatalos lapja, a „Vitorul” itéli el legélesebben a jasi merényletet és minden cikkében elrettentő büntetést kér ugy a tettes, mint a háttérben meghúzódó felbujtók számára. A „Vitorul” egyszerűs mind kiméle len sajtókampány indított azok ellen a lapok ellen, amelyek ha bukkolt formában is, ahelyett, hogy a merényletet elítélnék, igazat adnak a merénylőknek.

Igy különösen a nemzeti párt bukaresti orgánuma, a „Romania” ellen kel ki szokatlannul éles hangra a „Vitorul” és megállapítja, hogy a „Romania” ban megjelent kommentáló cikkek alkalmas arra, hogy az ifjúságot újabb véres merényletekre izgassa. A „Vitorul” felütést keltő cikket így fejezi be:

„Az, ami a „Romania” mai számában egy politikai párt nevében elkövet, szörnyűsége és embertelen cselekedet, amellelt szentségtörő kegyelemsértés az állam egy hűségese hivatalosának emlékével szemben. A „Romania” szerint a nemzeti hősök a gonoszterők és a kőzönészes büszcelekménnyel vádolt bűnözők, nem pedig azok, akik lelkiükkel és életükkel a nemzeti egység megteremtéséért és az ország konszolidációjáért harcoltak. Csak ne legyen már késő, amikor a lelkek igazgatói és a bűnök feldicsérői rá fognak ébredni arra a veszedelemtre, amelybe ök taszítják az országot.”

KÖZGAZDASÁG

A mai valutapiac

A mai napon az állandó lanya tendencia következtében értéktetés alig jött létre. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 395-398, magyar korona 415-420, cseh korona 530-535, francia frank 950-960, svájci frank 3435-3440, dollár 177 00-179 00, angol font 805-810, olasz lira 780-785.

Valutapiac október 30-án:

Bukarest. Devizák: Páris 940, Berlin —, London 808, Newyork 178 —, Boma 778, Zürich 34-25, Bécs 25 25, Prága 530 Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 710 —, márka 43-00, leva 250, török lira 96 font sterling 805, francia frank 965, svájci frank 35-00, olasz lira 800, drachma 310, dinár 255 —, dollár 178 00, lengyel marka 34 —, osztrák korona 26-00, magyar korona 24 00, cseh korona 510.

Zürich. Nyttas-Zárta: Berlin 123-50-123 50, Amsterdam 204 70 204-40, Newyork 520 00-520 25, London 344 50-348 00, Páris 2730 00-2730 —, Milano 2252 50-2255-00, Prága 1550 00-1550 00, Bécs 88 00 88 00, Belgrád 752 50 752 50, Bukarest 290-00-290 —, Varsó 99-75 99 75, Bécs 73 50-73-50.

Németországban esnek a bórarak. Berlinből jelentik: A német bórpiacot a nürnbergi börtörzsdén az elmúlt heti tizszázalekos áres a tartja üzlettelenségben. Az inkasszó gyengesége miatt sem adás, sem vétel nem jön létre, egyedüli életképes a cipőbőr beszerzésében tapasztalható.

A Faegyesület feloszlása. Részletesen foglalkozott az Uj Kelet szokás a súlyos elle tettekkel, amelyek az egyes körzetek között fennállanak és amelyek végül a Faegyesület teljes felbomlására vezetnek. A körzetek közötti ellentétek megszüntetése céljából, a Nagyváradon megtartott központi választási gyűlésen, választották ugyan egy usynevezett hivatali bizottságot, de ettől a bizottságtól sem remelhető az ellentétek eliminálása. Ebben az ügyben november 9-én Bukarestben új bel közgyűlést fog tartani a Faegyesület és ha ezen a gyűlésen sem tudnak a körzetek megegyezni, hi fogják mondani az egyesület feloszlását.

A takarékpénztárak nemzetközi kongresszusa. Milánóból jelentik: A takarékpénztárak nemzetközi kongresszusa, melyen 25 állam megbízottai vesznek részt, Mussolini jelenlétében tennisp nyitották meg. A megjelenteket Milánó polgármestere és a milánói takarékpénztár elnöke üdvözölték.

Jugoszláviában megalakult a cukorgyárak kartelle. Uj időről jelentik: A cukorgyárak kartelle megalakult. Ennek első éreztető következménye az lett, hogy a cukor kilogramja egy dinárral megdrágult. A kartell megalakulásában Jugoszláviának mind a nyolc cukorgyára résztvesz. A kartell megalakulásával a cukorgyárak csak a kartell által közösen megállapított áron adhatják el a cukrot s így az eddigi verseny, amely leszorította a cukor árát, megszűnt. A kartellen résztvevő gyárak a cukor árának megállapításánál úgy járnak el, hogy a belföldi cukor ára mindig paritásban legyen a külföldi cukor árával.

Rendezik a magyar aranyzáloglevelek ügyét. Budapestről jelentik: A magyar aranyzáloglevelek kérdését a kormány törvényhozás útján fogja rendezni s annak kibocsátását előreláthatólag engedélyezi. Az új záloglevéltípus tavasszal kerül forgalomba.

Bevonják az ötszázlejes bankjegyeket. A pénzügyminiszter elhatározta a Banca Nationalával egyetértésben, hogy 1925 januárjában új 500 lejes bankjegyeket hoznak forgalomba. Az új bankjegyek kibocsátásával a régi 500 lejeseket bevonják. A forgalomban lévő 500 lejes bankjegyek hétélmilliót tesznek ki. Ez alkalommal a Banca Nationala az állam javára teszi a forgalomban elveszett, vagy megsemmisült 500 lejes bankjegyeket, úgy hogy teljes összegében kibocsátanak hétélmillió új 500 lejes bankjegyet, noha valószínűleg jóval kevesebb lesz a visszavont bankjegyek összege.

A magyar kormány felemelte a gyufa a ceruza és a rezgálic vámját. Bud pestről jelentik: A magyar kormány rendeletet adott ki, amelyben egész sereg fontos közszükségleti cikknek és nyersanyagoknak, valamint fégyártmányoknak a vámját töltömei s a vámemeléssel egyuttal megdrágítja azok fogyasztói árát. Eddig rendszerint olyan cikkekre léptették életbe a magasabb arányvámokat, amelyek behozatalát ugyanakkor felszabaddították. Egész sereg áru volt azonban a szabadditán már régebről, amelyek behozatalát nem kellett felszabaddítani, ennő fogva a régi, alacsonyabb vámok mellett lehetett importálni. Minthogy az érdekelt gyárak ez ellen felzólalt, a kormány ma kiadta a kért rendeletet. Így a kedvező helyzetbe hozza a mai rendelet a rezgálicgyárakat, mert eddig a rezgálicot 360 aranykorona vám védte mázsként a külföldi versenyől és a kormány ezt a vámvédelmet 620 aranykorona emelte. A ceruzákra 60 aranykorona volt a vám; a mai rendelet ceruzadragitást jelent, minthogy a vámot 220 aranykoronára emelték. Dragit a külföldi gyufa is, amelynek a vámemelése mázsként 10 aranykoronát tesz ki, tekintetel arra, hogy az eddigi vám 17 aranykorona volt és most a kormány 27 aranykoronára emelte. A szpon megdrágítja a gyermekjátékszerek után esedékes vám is; eddig 120 aranykorona volt és most 240 aranykorona drágították a vámot.

Kötvényeket bocsát ki az Ipari Hitelintézet. Bk resből jelentik: Az UGIR választmányi gyűlésen Cherek elnök bejelentette, hogy a pénzügyminiszterrel és az Ipari Hitelintézet vezetőségével eredményes tárgyalásokat folytatott az irányban, hogy az Ipari Hitelintézet kötvényeket bocsáson ki és az ily módon befolyt tőkét bocsássa a gyárvállalatok rendelkezésére.

Enyhült a gazdasági válság Németországban. Berlinből jelentik: A csődök és kényszerelvezések száma imét csökkent. Juliusban 1125, augusztusban 895 és szeptemberben 850 csőd volt míg a kényszerelvezések száma júliusban 973-at, augusztusban 484-et és szeptemberben 301-et tett ki.

Oroszország nagy cukorrépa exportra készült. Moszkvából jelentik: Oroszország egyre nagyobb figyelmet fordít a cukorrépa-termelésre. A kormány terve szerint rövidesen negyvennyiségű cukorrépa-export indul meg Oroszországból, ami az európai cukortermelésre és cukorára nagy befolyással lesz.

Az Alpesi Bányatársaság papírjai a régi kezekbe kerülnek vissza. Az Alpesi Bányatársaság újra vizsáztér régi alapító intézete érdekében azzal, hogy Castiglioni lemondván az elnökségről, a milliárdokat érő papirokon pedig hi hetetlen alacsony árfolyamon kellett tudnia, a Niederösterreichische Escomptengesellschaft tette rá új kezét. Az Alpine körül folyt a harc annak idején Stinnes és Castiglioni között, amelynek a vége béke lett. Az Alpine Stinnes vállalat lett, de az elnök: C. Castiglioni. Most Castiglioni helyét Knox Emil tölti majd be s a Stinnes háztól az új elnök a vállalatot a Schneider Creuzotok érdekelt ségébe viszi át.

Öt nagy budapesti cég kényszerelvezési eljárás megindítását kérte. Budapestről jelentik: Az általános gazdasági válság Budapestben is egyre jobban érezteti hatását. A napokban öt nagy budapesti cég kérte a törvényszéknél a csődönkívüli kényszerelvezés megindítását maga ellen és pedig: *Elkan* Áram szőszárítókészítő, *Kertész Sándor*, *Kürschner Béla* divatárnyagkereskedő, a *Mátra* ipari anyag kereskedelmi részvénytársaság és *Dezghy Jenő* terménynagykereskedő.

Csődérés egy százesztendő nagyváradai szállító-cég ellen. Az Angol Osztrák Bank nagyváradai fiókja érdekes csődérvényt nyújtott be a törvényszékhez. A csődkérvény tartalma hivatalos titok, melyről csak annyit sikerült megtudni, hogy abban az Angol Osztrák Bank a Karl Lasser-cég váradai képviselése ellen kért csődöt. A cég 254,300 lej folyószámla-hittel tartozik a banknak.

SPORT

A vasárnapi program

A bajnokság utolsóelőtti fordulója

Vasárnapra sem sikerült pesti csapatot szereztetni és így Kolozsvárt vasárnap ismét bajnoki mérkőzések lesznek. Előrehozták a 9. hére ki-sorsolt bajnokokat és lebonyolítják a hatodik forduló, melynek során a következő csapatok találkoznak: Haggibor—KKSE—Uny.—CFR a Nagypályán. A CFR pályán Academia—KMTÉ, Victoria—KAC. Edeker lesz az Ud-versitátea találkozás a CFR-rel. A mérkőzés eredménye dönti el az elsőbbséget. A Haggibor meccs a KKSE-vel rendkívül hevesnek és izgasmasnak ígérkezik. Ha a Haggibor győz, lényegesen javít helyezésén és ha a még hátralévő meccset — a KAC-ral szemben — is meggyeri, a KAC-ot és KKSE-t megelőzve végzi az őszi bajnokságban.

Temesvárt vasárnap zajlik le a derby a Kézsi és TAC csapatai között. Ezezőre a TAC vezet és ő is a favorit, mert a jobb csapattal rendelkezik. A mérkőzés levezetésére Nagy Lejos bírót kértek fel, aki azonban nem vállalta. Érdekes, hogy a mérkőzés a Páris pályán kerül lejátszásra. Hogy miért? Erre vonatkozólag kapunk a következő felvilágosítást. A Kézsi—Unyrea fuóó ügyből kifolyólag a megboldogult Timšana n gyobb öszzeséget tartozik a szövetségnek és ez a tulajdonjog tisztázásáig zárva tartja a pályát.

Adon az AMTE—CAMP a bajnokság döntő mérkőzése, melyet Nagy Lejos vezet le.

Pesten vasárnap Zagrab—Bud pesti válogatott mérkőzés lesz és emiatt a bajnoki mérkőzéseket szombaton játszzák le a következő sorrendben: MTK—III. Kerület, VAC—K. C. UTE—FTC, Vasas—Zugló, NSC—BEAC, BIE—Törökvés.

A Spartát szigorúan megbüntették Opataszerelvitése miatt. Az Uj Kelet is megírta annak idején, hogy a Sparta Nürnbergben járva Opatat, s budapesti MTK válogatott bajnokságok őjét is megával vitte nemet turájára. A Sparta—IFC Nürnberg mérkőzésen egy eddig ismeretlen Lutovszky nevű cseh csatártűnt fel éles lovással. A Sparta szép számú orági elienségi csakhamar kiderítették, hogy Lutovszky a nürnbergi mérkőzés napján Prágában tartózkodott s följelentették a Spartát a cseh futbalszövetségnek, hogy Opatat szerelvitette Lutovszky neve alatt. A Csehsz Szaz szigorú ítélettel fejezte be a vizsgálatot: a Spartát két hétre eltiltotta a játéktól és hat hónapra minden külföldön játszó mérkőzésről. Opat ellen nem jár el a cseh szövetség.

Mindenki a Kiszling-csillárokat bámulja.

Arany Ezüst

legszebb órák legújabb nyosabban

Fenyő és Braunfeld

Királyi udvari szállítók

világvárosi ékszerüzletében kaphatók. 61. utca, Piața Unirii No. 15.

Telefon interurbán: 643.

Szőrme és fonalfestés! Ösziruhákat és bármilyen kelmet a legjobban fest és tisztít "KRISTÁLY" KELMEFESTŐ-GYÁR **Szőrme és fonalfestés!** Telefon 500 CLUJ Telefon 500

Pente
A C. W
Söté
Világ
f4 (6).
Világ
Az o
végjáték
H. 3. S5
1. Vd5
2. Vg4
3. Vh4
4. Vg3
5. Hg4
6. Ve1
7. Ve4
8. Vh7
9. Vb1
10. Vb6
11. Vh6
12. Vh2
1. Ve4
2. Vd5
3. Hg4
4. Vb6
5. Vf7
4.
5. Ve7
Azt h
szándékol
nyerés is
manőver
4.
5. Hb6
6. Hf5
7. Vf7
8. He7
9. Vh5
10. Vxe
11. Vb8
12. Vb2
13. Vc2
14. Vc8
15. Vg8
Fenti
meth Ödö
(Réti R.
Vil.: Csp
1. e2-e
2. Hg1
3. Ff1
4. 0-0
5. d2-c
6. Hb1
7. Bf1
8. Hf3
9. Vd1
10. Hc3
11. Vc4
12. Hb5
13. Hd4
14. Vc3
15. Fc1
16. Ba1
17. Bd1
18. Ff4
19. Ba1

SAKK

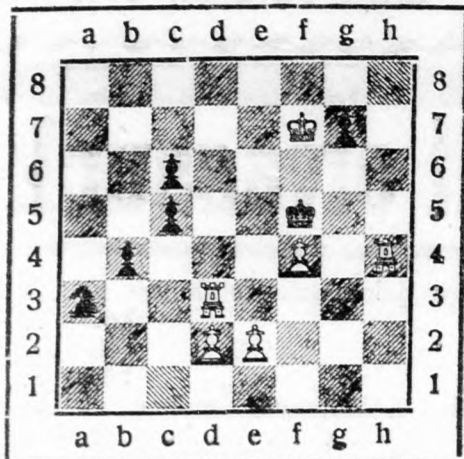
Rovatvezető: Dr. BRÓDY MIKLÓS

4. sz. feladvány

Heathcote G.-től.

A C. White „More White Rooks“ c. feladványgyűjteményéből.

Sötét: Kf5, Ha3, gyal.: b4 c5, e6 és g7 (6).

Világos: Kf7, Bd3 és h4 gyal.: d2, e2, f4 (6).
Világos indul és a 3-ik lépésre mattot ad.

Megfejtés

Az október 17-i számban közzétett Troieki-féle végjáték megfejtése: (Hadálás: Vil. Ka7, Vd5, H3. Söt. Kh4, Vb2, gyal. e4, b6, e5.)

1. Vd5-e4+	2. Kg3 (Kb3) (A)
2. Vg4+	2. Kh2 (Kf2-re Hd1+)
3. Vh4+	3. Kg1
4. Vg3+	4. Kh1
5. Hg4! (fenyeget Hf2+)	5. Vg2
6. Ve1+	6. Vg1
7. Ve4+	7. Vg2
8. Vh7+	8. Kg1
9. Vb1+	9. Vh1
10. Vb6+	10. Kh1
11. Vb6+	11. Kg1 (Kg2-re He3+)
12. Vh2+	

A)

1. Ve4+-ra	1. Kg5 (Kh5)
2. Vf5+	2. Kh6
3. Hg4+	3. Kg7
4. Vf6+	4. Kh7 (B)
5. Vf7 és utána Hf6 nyer	

B)

4.	4. Kg8
5. Ve7 és utána Hf6 nyer	

Azt hisszük, a szerző ezt a B-variánst nem szándékolhatta, mert egy szebb, de körülményesebb nyeres is van, a mely az első változtatbani nyerőmanőver pendantja. Az a következő:

4.	4. Kg8-ra
5. Hh6+	5. Kh7
6. Hf5	6. Vc2!
7. Vf7+	7. Kh8
8. He7	8. Vg7
9. Vh5+	9. Vh7
10. Vxe5+	10. Va7
11. Vb8+	11. Kd7
12. Vh2+	12. Vh6
13. Ve2+	13. Kh8
14. Vc8+	14. Kh7 (Kg7-re Hf5+)
15. Vg8	

Fenti végjáték helyes megfejtését egyedül Pa-meth Ödön (Cluj) küldte be.

2. sz. játszma:

(Réti R. „Die neuen Ideen im Schachspiel“ c. könyvéből.)

Vil.: Capablanca	Sőr.: Amateur
1. e2-e4	1. e7-e5
2. Hg1-c3	2. Hb8-c6
3. Ff1-b5	3. Hc8-f6
4. 0-0	4. d7-d6
5. d2-d4	5. Fe8-d7
6. Hb1-c3	6. Ff8-e7
7. Bf1-e1	7. e5xd4
8. Hf3xd4	8. Hc6xd4
9. Vd1xd4	9. Fe7xb5
10. Hc3xb5	10. 0-0
11. Vc4-e3	11. c7-c6
12. Hb5-d4	12. Hf6-d7
13. Hd4-f5	13. Fe7-f6
14. Vc3-g3	14. Hd7-e5
15. Fc1-f4	15. Vd8-c7
16. Ba1-d1	16. Ba8-d8
17. Bd1xd6(1)	17. Bd8xd6
18. Ff4xe5	18. Bd6-d1(2)
19. Be1xd1	19. Ff6xe5

20. Hf5-h6+	20. Kg8-h8
21. Vc3xe5! (3)	21. Ve7xe5
22. Hh6xf7+ és sötét fejadta, mert a H nem üthető Bd8+ miatt.	

Megjegyzések az előbbi játszmahoz:

- Igen szép kombináció, a mivel világos leg-alább is a győzelem d6 gyalogot megyeri.
- Látható, hogy sötét 18. Fxe5 19. dxe5 után veszve lenne. Legjobb volt még 18. Vc5, 19. Fc3 Fxc3, 20. bxc, Bg6, 21. Hg7+ és világos megnyerte a gyalogot.
- Capablanca sötét szellemes védekezésére pontosan előrelátható a 26 manőverrel felel.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÉRTÉKES MŰVEI

Péntek: A három grácia. [Operette újdonság először. Premiére helyárrakkal. Premiére bérlet 13. szám. Sorozatszám: 105.]

Szombat d. u.: Vén gazember. [Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám: 106.]

Szombat este: Három grácia [2-odszor. Premiére helyárrakkal. Napi bérlet 28. szám, B. Sorozatszám 107.]

Vasárnap d. e. 1/10-kor: Férjek iskolája. [Molière ciklus második előadása. Ligeti Józsefnek és balletművészeknek közreműködésével. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám: 108.]

Vasárnap d. u. 1/3-kor: Sárga Császár. [Új szereposztással. Szentgyörgyi István főlépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám: 109.]

Vasárnap este 8-kor: Három grácia. [3-adszor. Premiére helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám 110.]

Hétfő: Három grácia. 4-edszer. Premiére helyárrakkal. Napi bérlet 29. szám. Sorozatszám: 111.

Kedd: Három grácia. 5-ödször. Premiére helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 112.

Szerda: Három grácia. 6-odszor. Premiére helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 113.

MOZGÓK MŰVÉSEI

Szécsi-Mozgó. Péntek, október 31. Premier. A kuruzsló. Megszó drámai színmű, két orvos-tanulmányból 7 felvonásban, Földes Imre színműve után. Rendezte Kertész Mihály. Főszerepben az ismert kolozsvári művész Várkony Mihály.

Gránis-Mozgó. Péntek, október 31. Premier! Ilyenek a férfiak. Nagy nevetető trágikomédia 7 felvonásban. Főszerepben Harry Liedtke.

Apollo-Mozgó. Péntek, okt. 31. New-York éjszakai. Szenzációs büntügyi dráma a New York-i spacsok életéből, 10 felvonásban. Főszerepben William Fox.

Rudolf Mosse Rt. 4130

Lassenco

Transporturi Internationale
Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii
32., I. emelet

néven új szállító-cég alakult a Carol Lassen-cég eddigi cégjegyzőjének, J. Delacher urnak vezetése alatt. Mint a német és osztrák „Lassen & Co“ koncern affiliált vállalatának, módunkban áll a legjobb és leggyorsabb kiszolgálást garantálni és a reánk bízott szállítmányokat illetőleg legteljesebb megelégedésére lebonolyítani. Mint nemzetközi szállító cég különösen felhívjuk a kereskedővilág figyelmét gyors gyűjtőforgalmunkra:

- Berlin-Cluj (Kolozsvár)
- Brünn-Guj (Kolozsvár)
- Boderbach-Cluj (Kolozsvár)
- Triest-Cluj (Kolozsvár)

Díjtétel kérdésében mindig készséggel szolgálunk felvilágosítással.

DÉRI LAJOS sücszmester

Str. Memorandului (v. Unió-u.)3. Telefon 12-12

Erdély legrégibb és legszolidabb sücsáruháza.

LEGUJABB MODELLEK

Megbízható, lelkiismeretes kiszolgálás!

Ételolaj

minden menyenyiségben és olcsón beszerezhető a Goldstein és Fiai olajgyárnál

Vásároljon őszi és téli férfi-szöveteket

mélyen leszállított árban a Postavärie Engleză Izrael Glück szövetáruházában, Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 5.

Cukorka, csokoládé, gyümölcs, hal és húskonzervek csak a Str. Jorga (v. Jókai-utca) No 23. szám alatt

október hó 15-én megnyílt

BOKOR & COMP.

cukorka és csemege áruaktárnál szerezhetők be. Eladás nagyban és kicsinyben a leghatékonyabb árak mellett. Sirocco 236

RÖTH cipész

OLUJ, Str. St. O. Iosin

volt Szép-utca

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester, Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

